

Jaarverslag Krijtmolen d'Admiraal 2018

Na het jubileumjaar 2017 (225-jarig bestaan van de Krijtmolen, 50 jaar na de restauratie) was 2018 het jaar waarin de nieuwe voorzitter en penningmeester, samen met drie langer zittende bestuursleden een basis konden leggen voor versterking van de basis van de Krijtmolen: versterking van de positie van de gidsen en vrijwilligers, vergroting van de uitstraling en betere benutting van de Molenzaal en maalruimte, versterking van het bestuur en van het onderhoudsbeleid en verbetering van de Molenbiotoop. Deze thema's vormen ook de hoofdlijn van dit jaarverslag.

Vergroting van de uitstraling en betere benutting van de Molenzaal en maalruimte

Krijtmolen d'Admiraal is op dit moment één van de acht nog werkende molens in Amsterdam – waar er 150 jaar geleden nog ruim meer dan honderd molens bijdroegen aan de ontwikkeling en welvaart van onze stad. De molen is uniek in die zin dat het de enige op windkracht werkende krijt- en trasmolen in de wereld is. Sinds de restauratie in 1967 kan er ook weer krijt (uit kalk) en tras (uit tufsteen) gemalen worden: grondstoffen die gebruikt werden voor metselspecie en verf. Naast openstelling van de molen tijdens de acht Open Molendagen en Open Monumentendagen (met per open dag tussen de 150 en 350 bezoekers), ontvangen we ook regelmatig tussendoor groepen bezoekers uit binnen- en buitenland en wordt de Krijtmolen dagelijks door tientallen groepen toeristen bewonderd op deze populaire fietsroute door Amsterdam-Noord en Waterland. Daarnaast worden Molenzaal en maalruimte gebruikt voor trouwpartijen (de Krijtmolen is een officiële trouwlocatie), voor uitvaarten, feesten, Krijtmolenconcerten, vergaderingen en trainingen. Zo is het 'Krijtmolenberaad' een begrip in de wereld van de ziekenhuisdirecteuren.

In 2018 heeft het bestuur samen met vrijwilligers en externe partijen enkele bijeenkomsten besteed aan het uitwerken van een nieuwe visie en concept om de Molenzaal en maalruimte een scherper profiel en meer uitstraling te geven. Daarbij staan vier waarden centraal: authentiek – eigentijds – creatief en verbindend. We richten ons voortaan op een profiel waarbij activiteiten die te maken hebben met bijzondere levensmomenten (geboorte, huwelijk, verjaardagsfeesten, overlijden, herdenking) en op een actievere relatie met de bewoonde omgeving.

Om dit mogelijk te maken is begonnen met enkele kleine ingrepen (verplaatsen van een reserve molensteen vanuit de maalruimte naar de voorkant van de molen, plaatsing van een dakraam in de Molenzaal waardoor de draaiende wieken van binnenuit zichtbaar worden) en met de aanschaf van een professionele beamer en beeldscherm waarop tijdens windstille of regenachtige dagen bezoekers beelden kunnen zien van de molen-in-actie en van de historie

van de Hollandse Molens. In het komende jaar worden de activiteiten verder uitgebreid en de beide ruimtes verder aangepast aan het nieuwe concept.

Verbetering van de positie van de gidsen en vrijwilligers

Zonder vrijwilligers kan geen molen draaien. Dat geldt zowel voor de molenaar (die woonachtig is in het 'achterhuis' van de molen, en een vrijwilligersvergoeding ontvangt), voor de bestuursleden als voor de gidsen. In het begin van 2018 hebben vier nieuwe gidsen, naast de 6 bestaande, een cursus Molengids gevolgd bij De Hollandse Molen. Niet alleen vergrootte dat de pool van vrijwilligers/gidsen waarop we een beroep kunnen doen, maar bovendien was dit voor de nieuwe mensen een goede manier om elkaar ook wat beter te leren kennen.

Daarnaast hebben we, gebruikmakend van een subsidie van de Gemeente Amsterdam, voor alle gidsen een sweater en jack aangeschaft met het logo van de Krijtmolen en de tekst 'Molengids' zodat ze beter herkenbaar zijn. Deze nieuwe kleding wordt zeer gewaardeerd door de gidsen: ze voelen zich zo meer 'gezien'. Ook met andere kleine gebaren (een lekkere lunch tijdens de open dagen, een borrel/BBQ als afsluiting van het Molenseizoen) hebben we de band met en binding tussen de gidsen verder versterkt.

Versterking van het bestuur en van het onderhoudsbeleid

Om de nieuwe plannen met de Molen, Molenzaal en maalruimte beter te kunnen uitvoeren heeft het bestuur besloten op zoek te gaan naar versterking van bestuur en vrijwilligers. We zijn blij dat het in de tweede helft van 2018 gelukt is om twee nieuwe bouwdeskundigen (een architect en een bouwkundige, beiden met een voorliefde voor molens) aan te trekken voor het bestuur en de onderhoudscommissie. We zijn nu nog op zoek naar versterking van het secretariaat en van de communicatie. Daartoe hebben we een vacature geplaatst bij de Vrijwilligers Centrale Amsterdam, op onze website en in onze Nieuwsbrief.

In de loop van 2018 heeft het bestuur zeven maal vergaderd, en daarnaast drie bijeenkomsten besteed aan de ontwikkeling van een nieuwe visie en concept van de Molenzaal en maalruimte. Naast financiële zaken, onderhoud, beleid t.a.v. vrijwilligers en gidsen, is ook veel aandacht uitgegaan naar onderhandelingen met de gemeente over behoud en verbetering van de Molenbiotoop – de mate waarin de Krijtmolen voldoende wind vangt binnen een omgeving waarin de verstedelijking oprukt (zie volgende paragraaf).

In de loop van 2018 zijn verschillende activiteiten op onderhoudsgebied uitgevoerd. Naast de jaarlijkse opfrisbeurt door deelname aan NLDoet (waarbij een bedrijf een dag lang met ca 15 medewerkers komt helpen om de molen voor het nieuwe seizoen weer schoon te maken en een frisse lik verf te geven) is er het nodige gebeurd aan buitenschilderwerk, vernieuwing van de dekzeilen, plaatsing van het (eerder genoemde) daklicht in de Molenzaal, opruimen en gebruiksklaar maken van de maalruimte. In dat kader is eind vorig jaar een aanvraag ingediend bij de Provincie om de 40 jaar oude rieten kap te vervangen. We zijn blij dat de Provincie onze aanvraag – zij het voor 50% van de totale kosten – gehonoreerd heeft, en zijn nu op zoek naar

aanvullende fondsen om de vervanging van de rieten kap zo snel mogelijk te kunnen uitvoeren. Daarnaast hebben we een professioneel bureau een onderhoudsplan laten samenstellen van de bouwkundige zaken die in de loop der jaren aangepakt moeten worden. Dit meerjarig onderhoudsplan dient ook als basis voor de aanvraag van onderhoudssubsidies.

Verbetering van de Molenbiotoop

Toen de Krijtmolen in 1792 gebouwd werd stond deze aan de kanaaldijk, met uitzicht op de sinds 1628 drooggelegde Buikslotermeerpolder en (meer in de verte) het IJ. Een ideale plek voor een molen die voldoende wind moet vangen om met de loodzware molenstenen (ca 2600 kg per stuk) kalk tot krijt en tufsteen tot tras te malen. Nog in 1940 was de volledige omgeving van de molen vrijwel onbebouwd, en waren de kapiteinswoningen aan de Buiksloterdijk de dichtstbijzijnde bebouwing. Met de wederopbouw van Nederland na de tweede wereldoorlog ontstonden er aan de west- en noordzijde van de Krijtmolen nieuwbouwwijken, en verrees er in de jaren tachtig een ziekenhuis. In 2010 heeft het Molenbestuur, met hulp van onze extern adviseur in kaart gebracht hoe de Molenbiotoop er op dat moment voor stond als gevolg van al deze nieuwe bebouwing en de aanplant van populieren aan de overzijde van het kanaal. De conclusie was toen (al) dat de windvang fors verminderd was.

In 2016 kondigde de gemeente aan dat aan de oostzijde, aan de overzijde van het kanaal, op de plaats van sportcomplex Elzenhagen, een nieuwbouwwijk met hoogbouw zou verrijzen. Het toenmalige bestuur heeft toen een schriftelijke afspraak met de gemeente gemaakt, waarbij voor de belangrijke windsegmenten van de Molenbiotoop de afspraak is gemaakt dat daar geen hoogbouw zou verrijzen die de windvang zou verstoren.

In augustus 2018 ontdekten we dat de gemeente zich niet aan die afspraak had gehouden, dat er woonblokken werden gerealiseerd die de Molenbiotoop overschrijden, en dat ook in de overige nieuwbouwplannen gebouwen gepland stonden die hoger zouden worden dan afgesproken. De gemeente erkende haar fout, bood gelijk aan de nog niet gerealiseerde bouwplannen aan te passen, maar weigerde de te hoge gebouwen van de (tijdelijke) woonblokken te verlagen. Sindsdien onderhandelen we met de gemeente over compensatie van het nadelige effect van deze te hoge gebouwen, door elders lagere gebouwen te realiseren. In principe staat de gemeente daarvoor open, maar het blijft voortdurend opletten of de uitvoering ook conform de afspraken is.

Amsterdam, 8 april 2019.

Namens het bestuur van de Stichting Krijtmolen d'Admiraal,
Pieter Hettema (voorzitter)
p/a Noordhollandschkanaaldijk 21
1034ZL Amsterdam
voorzitter@krijtmolen.nl
tel.0651145561